Torek, 4. julij 2017

P8_TA(2017)0287

Daljša življenjska doba za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. julija 2017 o daljši življenjski dobi za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja (2016/2272(INI))

(2018/C 334/06)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114,

— ob upoštevanju členov 191, 192 in 193 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter sklicevanja na cilj skrbne in preudarne uporabe naravnih virov,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. julija 2008 z naslovom Trajnostna potrošnja in proizvodnja ter akcijski načrt za trajnostno industrijsko politiko (COM(2008)0397),

— ob upoštevanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo ([1]),

— ob upoštevanju delovnega načrta Komisije za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2016–2019 (COM(2016)0773), zlasti cilja glede določitve zahtev, ki bi bile bolj specifične za posamezni izdelek in bolj horizontalne na področjih, kot so trpežnost, popravljivost, nadgradljivost, zasnovanost za razstavljanje ter preprosta ponovna uporaba in recikliranje,

— ob upoštevanju Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku ([2]),

— ob upoštevanju Sklepa št. 1386/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“ ([3]) (sedmi okoljski akcijski program),

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 17. oktobra 2013 o temi Za trajnejšo potrošnjo: življenjska doba industrijskih proizvodov in obveščanje potrošnikov za ponovno pridobitev zaupanja ([4]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. januarja 2011 z naslovom Evropa, gospodarna z viri – vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020 (COM(2011)0021),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. septembra 2011 z naslovom Časovni okvir za Evropo, gospodarno z viri (COM(2011)0571),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. aprila 2013 z naslovom Oblikovanje enotnega trga za ekološke proizvode – Izboljšanje obveščanja o okoljski učinkovitosti proizvodov in organizacij (COM(2013)0196),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. julija 2014 z naslovom Na poti h krožnemu gospodarstvu: program za Evropo brez odpadkov (COM(2014)0398),

([1]) UL L 285, 31.10.2009, str. 10.
([2]) UL L 153, 18.6.2010, str. 1.
([3]) UL L 354, 28.12.2013, str. 171.
([4]) UL C 67, 6.3.2014, str. 23.

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom Zaprtje zanke – akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo (COM(2015)0614) in svežnja o krožnem gospodarstvu, na podlagi katerega je predvidena zlasti revizija direktiv o odpadkih (Direktiva 2008/98/ES, t. i. okvirna direktiva o odpadkih), embalaži in odpadni embalaži (Direktiva 94/62/ES), odlaganju odpadkov na odlagališčih (Direktiva 1999/31/ES), izrabljenih vozilih (Direktiva 2000/53/ES), baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih (Direktiva 2006/66/ES) ter odpadni električni in elektronski opremi (Direktiva 2012/19/EU),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 22. novembra 2016 z naslovom Novi ukrepi za trajnostno prihodnost Evrope – Evropsko ukrepanje za trajnost (COM(2016)0739),

— ob upoštevanju predloga Komisije za Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. decembra 2015 o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo (COM(2015)0635),

— ob upoštevanju Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov ([1]),

— ob upoštevanju Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ([2]),

— ob upoštevanju poročila Evropske potrošniške organizacije z dne 18. avgusta 2015 z naslovom *Durable goods: More sustainable products, better consumer rights. Consumer expectations from the EU's ressource efficiency and circular economy agenda* (Trpežno blago: bolj trajnostni izdelki, večje pravice potrošnikov. Pričakovanja potrošnikov glede načrta EU o učinkoviti rabi virov in krožnem gospodarstvu),

— ob upoštevanju študije Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 29. marca 2016 z naslovom *The influence of lifespan labelling on consumers* (Učinki označevanja življenjske dobe izdelkov na potrošnike),

— ob upoštevanju študije, izvedene julija 2016 na zahtevo Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, z naslovom *A longer life time for products: benefits for consumers and companies* (Daljša življenjska doba izdelkov: koristi za potrošnike in podjetja),

— ob upoštevanju sinteze Evropskega centra za varstvo potrošnikov z dne 18. aprila 2016 z naslovom *Planned obsolescence or by-products of consumer society* (Načrtovano zastaranje ali odkloni potrošniške družbe),

— ob upoštevanju avstrijskega standarda ONR 192102, ki se imenuje *Label of excellence for durable, repair-friendly designed electrical and electronic appliances* (oznaka odličnosti za trpežne popravljive električne in elektronske naprave),

— ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A8-0214/2017),

A. ker je Komisija v delovnem načrtu za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2016–2019 obravnavala krožno gospodarstvo in potrebo po reševanju vprašanja trpežnosti in možnosti recikliranja izdelkov;

B. ker dejstvo, da je Evropski ekonomsko-socialni odbor sprejel mnenje o življenjski dobi izdelkov, kaže na to, da se gospodarski subjekti in civilna družba zanimajo za to vprašanje;

C. ker je treba poiskati ravnovesje med daljšo življenjsko dobo izdelkov ter inovacijami, raziskavami in razvojem;

([1]) UL L 304, 22.11.2011, str. 64.
([2]) UL L 149, 11.6.2005, str. 22.

D. ker študija, ki jo je naročil Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov, kaže, da so za spodbujanje daljše življenjske dobe izdelkov potrebni širši ukrepi politike;

E. ker soobstajajo raznovrstni gospodarski in poslovni modeli, med drugim gospodarski model, ki temelji na uporabi in s katerim je mogoče zmanjšati negativne okoljske vplive;

F. ker je treba spodbujati daljšo življenjsko dobo izdelkov, zlasti pa ukrepati proti načrtovanemu zastaranju;

G. ker je treba podpirati evropski sektor popravil, ki ga večinoma sestavljajo mikro, mala in srednja podjetja;

H. ker bo bolj harmonizirana ureditev na področju ponovne uporabe izdelkov spodbudila lokalno gospodarstvo in notranji trg z ustvarjanjem novih delovnih mest in spodbujanjem povpraševanja po rabljenem blagu;

I. ker sta ohranjanje surovin in omejevanje proizvodnje odpadkov pomembna tako z gospodarskega kot okoljskega vidika, kar se je skušalo upoštevati v pojmu razširjene odgovornosti proizvajalca;

J. ker raziskava Eurobarometer iz junija 2014 kaže, da bi 77 odstotkov potrošnikov v Evropski uniji pokvarjene izdelke najprej poskusilo popraviti, šele potem bi kupili nove; ker je treba še izboljšati potrošniške informacije o trpežnosti in popravljivosti izdelkov;

K. ker so zanesljivi in trpežni izdelki za potrošnike stroškovno učinkoviti in preprečujejo čezmerno izkoriščanje virov ter odpadke; ker je zato pomembno zagotoviti, da bo uporabna življenjska doba potrošniških izdelkov podaljšana z zasnovo, tako da bo zagotovljena trpežnost ter možnost popravila, nadgradnje, razstavitve in recikliranja;

L. ker upadanje zaupanja potrošnikov v kakovost izdelkov škodi evropskim podjetjem; ker je 24-mesečna zakonita garancija najnižji prag, ki velja v vsej EU, in ker so nekatere države članice v skladu z Direktivo 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij sprejele določbe, ki bolj varujejo potrošnike;

M. ker je treba spoštovati pravico potrošnikov do izbire glede na njihove različne potrebe, pričakovanja in želje;

N. ker potrošniki niso pravilno poučeni o življenjski dobi izdelkov, čeprav je študija Evropskega ekonomsko-socialnega odbora iz marca 2016 pokazala, da obstaja pozitivna povezava med označevanjem življenjske dobe izdelkov in vedenjem potrošnikov;

O. ker o življenjski dobi izdelkov in načinu, kako se starajo, odločajo različni naravni ali umetni dejavniki, kot so sestava, funkcionalnost, stroški popravila in vzorci porabe;

P. ker je treba omogočiti enostaven dostop do popravil in rezervnih delov;

Q. ker je poleg dolge življenjske dobe in kakovosti izdelkov v njihovi življenjski dobi pomembno tudi to, kako prispevajo k varstvu virov;

R. ker je vse več nacionalnih pobud za reševanje vprašanja prezgodnjega zastaranja blaga in programske opreme; ker je treba v zvezi s tem oblikovati skupno strategijo za enotni trg;

S. ker je življenjska doba digitalnih nosilcev bistvena za življenjsko dobo elektronskih naprav; ker morajo biti elektronske naprave zaradi vse hitrejšega zastaranja programske opreme prilagodljive, da bi ostale konkurenčne;

T. ker izdelki z vgrajenimi napakami, ki so zasnovani tako, da se po določeno pogosti uporabi pokvarijo in dokončno prenehajo delovati, pri potrošnikih kvečjemu vzbudijo nezaupanje in na trgu ne bi smeli biti dovoljeni;

U. ker po podatkih Eurobarometer 90 % evropskih državljanov meni, da bi morali imeti izdelki jasno označeno uporabno življenjsko dobo;

V. ker bi imeli vsi gospodarski subjekti, tudi mala in srednja podjetja, korist od izdelkov z daljšo življenjsko dobo;

W. ker se v sedmem okoljskem akcijskem programu poziva k sprejetju posebnih ukrepov za izboljšanje trpežnosti, popravljivosti in ponovne uporabe izdelkov ter za podaljšanje njihove življenjske dobe;

X. ker ima pri tem pomembno vlogo razširjena odgovornost proizvajalca;

Y. ker so za uresničitev modela krožnega gospodarstva nujni sodelovanje oblikovalcev politik, državljanov in podjetij ter spremembe v zasnovi in prodaji izdelkov in storitev, pa tudi spremembe v miselnosti in pričakovanjih potrošnikov ter pri poslovnih dejavnostih, in sicer prek ustvarjanja novih trgov, ki se odzivajo na spremembe v vzorcih potrošnje in se razvijajo k uporabi, ponovni uporabi in souporabi izdelkov, s čimer bi pomagali podaljšati njihovo življenjsko dobo in ustvarili konkurenčne, trajne in trajnostne izdelke;

Z. ker pri številnih svetilkah ni mogoče zamenjati žarnice, kar lahko pri njeni okvari povzroči težave, če pridejo na trg nove, učinkovitejše žarnice ali če se spremenijo želje strank, na primer glede barve svetlobe, saj je treba zamenjati celotno svetilko;

AA. ker bi bilo zaželeno, da bi bile tudi sijalke (LED) zamenljive in ne trdno pritrjene;

AB. ker je treba pri razvoju krožnega gospodarstva dodatno spodbujati možnost popravila, predelave in nadgradnje, trpežnost ter možnost recikliranja izdelkov, da bi podaljšali življenjsko dobo in trajanje uporabe izdelkov in/ali njihovih sestavnih delov;

AC. ker vse večja raznolikost izdelkov, vse krajši inovacijski cikli in modni trendi, ki se nenehno spreminjajo, vodijo k vse hitrejšemu nakupu izdelkov ter s tem h krajši dobi njihove uporabe;

AD. ker ima sektor popravil, prodaje rabljenega blaga in menjave velik potencial, saj je njegov namen podaljšanje življenjske dobe izdelkov;

AE. ker je treba doseči ravnovesje med ciljem podaljšanja življenjske dobe izdelka in ciljem zagotavljanja okolja, ki spodbuja inovacije in nadaljnji razvoj;

Zasnova odpornih, trpežnih in kakovostnih izdelkov

1. poziva Komisijo, naj spodbuja, kadar je izvedljivo, da se za posamezne kategorije izdelkov določijo merila za minimalno odpornost, ki naj med drugim zajemajo odpornost, popravljivost in nadgradljivost, veljajo pa naj že ob njihovi zasnovi, pri čemer bodo v pomoč standardi, ki jih bodo razvili v vseh treh evropskih organizacijah za standardizacijo (CEN, CENELEC in ETSI);

2. poudarja, da je treba vzpostaviti ravnovesje med podaljšanjem življenjske dobe izdelkov, pretvarjanjem odpadkov v vire (sekundarne surovine), industrijsko simbiozo, inovacijami, povpraševanjem potrošnikov, varstvom okolja in politiko na področju rasti v vseh fazah cikla izdelka, ter meni, da se pri razvoju energijsko učinkovitejših izdelkov ne sme spodbujati, da bi imeli kratko življenjsko dobo ali da bi jih prezgodaj zavrgli;

3. poudarja, da bi morale biti teme, kot so življenjska doba izdelkov, podaljšanje garancijske dobe, dostopnost rezervnih delov, enostavnost popravila in zamenljivost delov sestavni del proizvajalčeve ponudbe, ki bi ustrezala različnim potrebam, pričakovanjem in željam potrošnikov, in da so to pomembni vidiki svobodne konkurence;

4. je seznanjen, da so pri zasnovi trpežnih izdelkov pomembne komercialne strategije, kot je lizing izdelkov, pri katerih lizinška podjetja ohranijo lastništvo nad izdelki, ki jih dajo v lizing, zato je v njihovem interesu, da ponovno tržijo izdelke in vlagajo v zasnovo trpežnejših izdelkov, kar vodi v manjši obseg nove proizvodnje in zavrženja izdelkov;

5. želi spomniti na stališče Parlamenta o reviziji svežnja o krožnem gospodarstvu, ki spreminja direktivo o odpadkih, pri čemer je bilo okrepljeno načelo razširjene odgovornosti proizvajalca, s tem pa tudi ustvarjene spodbude za bolj trajnostne izdelke;

6. poziva Komisijo in države članice, naj podpirajo proizvajalce modularno zasnovanih izdelkov, ki jih je mogoče enostavno razstaviti in zamenjati;

7. poudarja, da mora biti doseganje trpežnosti in popravljivosti izdelkov skladno s ciljem trajnostnega razvoja, na primer z uporabo okolju prijaznih materialov;

8. je zaskrbljen zaradi količine elektronskih odpadkov v obliki modemov, usmerjevalnikov, dekodirnikov in komunikatorjev, ki nastane, ko potrošniki preidejo k novemu izvajalcu telekomunikacijskih storitev; potrošnike in izvajalce telekomunikacijskih storitev spominja, da imajo potrošniki v skladu z Uredbo (EU) 2015/2120 že sedaj pravico, da uporabljajo terminalsko opremo po svoji izbiri, ko preidejo k novemu izvajalcu storitev;

Spodbujanje možnosti popravila in daljše življenjske dobe izdelkov

9. poziva Komisijo, naj spodbuja možnost popravila izdelkov, tako da:

— spodbuja in omogoča ukrepe, s katerimi bi postala možnost popravila za potrošnike privlačnejša,

— se uporabljajo tehnike izdelave in materiali, ki ob manjših stroških olajšajo popravilo izdelka ali zamenjavo njegovih sestavnih delov; potrošniki se ne bi smeli znajti v neskončni zanki popravil in vzdrževanja izdelkov z napakami,

— se v primeru ponavljajoče se neskladnosti ali popravila v obdobju, ki je daljše od enega meseca, spodbuja podaljšanje garancije za obdobje, ki je enako obdobju, potrebnem za popravilo,

— spodbuja k temu, da bi bilo mogoče dele, ki so bistveni za delovanje izdelka, nadomestiti in popraviti, pri čemer bi bilo treba v osnovnem opisu izdelka navesti, da ga je mogoče popraviti, če je to koristno, in zahtevati, da se bistveni sestavni deli izdelkov, kot so baterije in svetleče diode (LED), vgradijo tako, da jih ni mogoče zamenjati,

— spodbuja proizvajalce, da ob nakupu priložijo navodila za vzdrževanje in popravilo, zlasti za izdelke, pri katerih sta vzdrževanje in popravilo pomembni za daljšo življenjsko dobo,

— zagotovi možnost, da se namesto originalnih delov uporabijo enako kakovostni in učinkoviti nadomestni deli, s čimer bi dosegli, da bi vse izdelke popravili v skladu z veljavnim pravom,

— po možnosti uvede postopek standardizacije nadomestnih delov in orodij, potrebnih za popravilo, s čimer bi izboljšali učinkovitost storitev popravil,

— spodbuja proizvajalce, da servisnim delavnicam na zahtevo zagotovijo navodila za vzdrževanje in popravilo v različnih jezikih,

— spodbuja proizvajalce, naj razvijejo tehnologijo baterij in zagotovijo, da bo življenjska doba baterij in akumulatorjev bolj ustrezala pričakovani življenjski dobi izdelka, ali pa naj poskrbijo, da bo zamenjava baterij dostopnejša, in sicer po ceni, ki bo sorazmerna s ceno izdelka;

10. meni, da bi bilo koristno zagotoviti razpoložljivost nadomestnih delov, ki so bistveni za dobro in varno delovanje blaga, in sicer tako, da se:

— poleg sklopov spodbuja dostopnost nadomestnih delov,

— spodbuja gospodarske subjekte, naj uporabljajo ustrezno tehnično službo za izdelke široke potrošnje, ki jih proizvajajo ali uvažajo, in naj dobavljajo nadomestne dele, ki so bistveni za dobro in varno delovanje blaga, po ceni, ki je sorazmerna z vrsto in življenjsko dobo izdelka,

— jasno navede, ali so nadomestni deli blaga na voljo ali ne, pod katerimi pogoji in kako dolgo, po potrebi z vzpostavitvijo digitalne platforme;

11. spodbuja države članice, naj preučijo ustrezne spodbude za spodbujanje trpežnih, visokokakovostnih in popravljivih izdelkov, spodbujajo popravila in prodajo rabljenega blaga ter uvedejo usposabljanje za popravila;

12. poudarja, da mora biti popravilo izdelka vedno mogoče pri neodvisnem serviserju, na primer z odvračanjem od tehničnih, varnostnih ali programskih rešitev, pri katerih je popravilo mogoče le pri odobrenih podjetjih ali organih;

13. spodbuja ponovno uporabo nadomestnih delov na trgu rabljenega blaga;

14. priznava možnost, da se za zagotavljanje delov strokovnjakom in potrošnikom uporablja tiskanje v tehniki 3D; poziva, da je treba pri tem poskrbeti za varnost izdelkov, zaščito proti ponarejanju in za varstvo avtorskih pravic;

15. spominja, da imajo pri uspešnem izvajanju krožnega gospodarstva pomembno vlogo razpoložljivost standardiziranih in modularnih sestavnih delov, načrtovanje razstavljanja in zasnova za dolgotrajno rabo izdelkov ter učinkoviti proizvodni procesi;

Delovanje gospodarskega modela, usmerjenega k uporabi, in podpiranje malih in srednjih podjetij ter zaposlovanja v EU

16. poudarja, da se lahko s preusmeritvijo na nove poslovne modele, na primer „izdelki kot storitve“, poveča trajnost vzorcev proizvodnje in porabe, če se s sistemi, ki združujejo izdelke in storitve, ne bo skrajšala življenjska doba izdelkov, ter poudarja, da taki poslovni modeli ne bi smeli biti priložnost za izogibanje davkom;

17. poudarja, da se lahko z razvojem novih poslovnih modelov, kot so internetne storitve, nove oblike trženja, veleblagovnice, ki prodajajo samo rabljeno blago, in bolj dostopni neformalni objekti za popravila (kavarniške popravljalnice, delavnice, na katerih lahko ljudje sami popravijo stvari), podaljša življenjska doba izdelkov ter hkrati okrepi zavest potrošnikov o izdelkih z dolgo življenjsko dobo in zaupanje vanje;

18. poziva države članice, naj:

— se posvetujejo z vsemi ustreznimi deležniki, da bi spodbujali razvoj modelov prodaje uporabe, ki bo koristen za vse,

— si okrepljeno prizadevajo za sprejetje ukrepov, ki bodo spodbujali razvoj funkcionalnega gospodarstva ter najem, izmenjavo in izposojo blaga,

— spodbujajo lokalne in regionalne organe, da bodo dejavno pospeševali razvoj gospodarskih modelov, kot sta sodelovalno in krožno gospodarstvo, ki spodbujajo učinkovitejšo rabo virov in trpežnost blaga ter krepijo sektor popravila, ponovne uporabe in recikliranja;

19. spodbuja države članice, naj zagotovijo, da se bo pri javnih naročilih upoštevala določba o izračunu stroškov v življenjski dobi iz Direktive 2014/24/EU, in povečajo stopnjo ponovne uporabe opreme za javno upravo;

20. spodbuja države članice in Komisijo, naj v svojih javnih politikah podprejo sodelovalno gospodarstvo, saj prinaša koristi, kot je uporaba rezervnih virov in zmogljivosti, na primer v sektorju prevoza in nastanitve;

21. poziva Komisijo, naj poudari, da je pri spodbujanju krožnega gospodarstva pomembna trpežnost izdelkov;

22. poziva Komisijo in države članice, naj v celoti upoštevajo hierarhijo ravnanja z odpadki, ki jo določa zakonodaja EU (okvirna direktiva o odpadkih (2008/98/ES)), in naj zlasti poskrbijo, da bodo električni in elektronski aparati ostali uporabni in da bodo čim bolj ohranili vrednost, ter naj jih ne obravnavajo kot odpadek, osebju centrov za ponovno uporabo naj denimo omogočijo dostop do zbirnih mest odpadne električne in elektronske opreme, kjer bodo lahko vzeli tovrstne aparate ali njihove sestavne dele ter jih ponovno uporabili;

23. meni, da bi bilo treba ukrepe iz te resolucije uporabljati zlasti za mala in srednja podjetja ter mikropodjetja, kot so opredeljena v Priporočilu Komisije 2003/361/ES, in sicer tako, kot bo najprimerneje in najbolj sorazmerno glede na njihovo velikost in zmogljivost, tako da bi se še naprej razvijala, obenem pa bi to spodbujalo zaposlovanje in usposabljanje za nove poklice v EU;

24. poziva Komisijo, naj preveri, kako bi lahko spodbujali in omogočili zamenljivost sijalk (LED), ter pri tem ob ukrepih za okoljsko primerno zasnovo upošteva milejše ukrepe, kot so na primer označevanje, sistemi spodbude, javna naročila ali podaljšana garancija v primeru, da sijalk ni mogoče zamenjati;

25. poziva države članice, naj izvajajo učinkovit nadzor trga ter zagotovijo, da bodo evropski in uvoženi izdelki v skladu z zahtevami glede politike proizvodov in okoljsko primerne zasnove;

26. poziva Komisijo in države članice, naj vključijo lokalne in regionalne organe ter spoštujejo njihova področja pristojnosti;

Boljše obveščanje potrošnikov

27. poziva Komisijo, naj izboljša obveščanje o trpežnosti izdelkov, tako da:

— razmisli u uvedbi prostovoljne evropske oznake, na kateri bodo navedeni zlasti trpežnost izdelka, okoljsko primerna zasnova, možnost prilagoditve sestavnih delov za uskladitev z razvojem blaga in možnost popravila,

— opravi prostovoljne poskuse s podjetji in drugimi deležniki na ravni EU ter na podlagi standardiziranih meril opredeli oznako za predvideno trajanje uporabe izdelkov, ki bi jo lahko uporabljale države članice,

— za najpomembnejše potrošniške izdelke, zlasti velike električne gospodinjske aparate, ustvari števce uporabe,

— izvede študijo o učinku uskladitve življenjske dobe s trajanjem zakonite garancije,

— spodbuja uporabo digitalnih aplikacij ali družbenih omrežij,

— standardizira informacije v navodilih o trpežnosti, nadgradljivosti in popravljivosti izdelkov, da bodo jasne, dostopne in lahko razumljive,

— se podatki o življenjski dobi izdelkov, kjer je navedena, opirajo na standardna merila;

28. poziva države članice in Komisijo, naj:

— pomagajo lokalnim in regionalnim organom, podjetjem in združenjem izvesti kampanje za ozaveščanje potrošnikov o podaljšanju življenjske dobe izdelkov, zlasti z informacijami in nasveti o vzdrževanju, popravilu, ponovni uporabi itd.,

— spodbujajo ozaveščenost potrošnikov o pokvarljivih in nepopravljivih izdelkih, po potrebi z razvojem platform za obveščanje potrošnikov;

29. poziva Komisijo, naj po Uniji med Komisijo in državami članicami spodbuja redno in strukturirano izmenjavo informacij in najboljše prakse, tudi med regionalnimi in občinskimi organi;

Ukrepi glede načrtovanega zastaranja

30. poziva Komisijo, naj ob posvetovanju s potrošniškimi organizacijami, proizvajalci in drugimi deležniki na ravni EU predlaga opredelitev načrtovanega zastaranja materialnega blaga in programske opreme; poleg tega jo poziva, naj v sodelovanju z organi za nadzor trga preuči možnost, da bi vzpostavili neodvisen sistem, s katerim bi lahko preverjali in odkrivali vgrajeno zastaranje izdelkov; v zvezi s tem poziva k večji pravni zaščiti žvižgačev in ustreznim odvračilnim ukrepom za proizvajalce;

31. glede tega omenja pionirsko vlogo nekaterih držav članic, na primer pobudo držav Beneluksa glede preprečevanja načrtovanega zastaranja in podaljšanja življenjske dobe (električnih) gospodinjskih aparatov; pri tem poudarja pomen izmenjave najboljše prakse;

32. ugotavlja, da lahko možnost nadgradnje izdelkov upočasni njihovo zastaranje in zmanjša vpliv na okolje ter stroške za uporabnike;

Okrepitev pravice do zakonite garancije za skladnost

33. meni, da je bistveno, da so potrošniki bolje obveščeni o delovanju pravnega jamstva za skladnost; poziva, naj bo to jamstvo v celoti omenjeno na računu za nakup izdelka;

34. poziva Komisijo, naj sprejme pobude in ukrepe za izboljšanje zaupanja potrošnikov, tako da:

— okrepi varstvo potrošnikov, zlasti za izdelke, katerih razumno pričakovana življenjska doba je daljša, in upošteva stroge ukrepe za varstvo potrošnikov, ki so že bili sprejeti v nekaterih državah članicah,

— upošteva učinke zakonodaje o okoljsko primerni zasnovi in pogodbenega prava na izdelke, povezane z energijo, ter razvije celosten pristop k ureditvi izdelkov,

— zagotovi uradno obveščanje potrošnikov o prodajnih pogodbah in njihovi pravici do zakonite garancije in spodbuja programe obveščanja o tej pravici,

— poenostavi dokazilo o nakupu za potrošnika, tako da garancijo namesto s kupcem poveže s predmetom, poleg tega pa povsod spodbuja uvedbo e-računov in digitalnih sistemov garancije;

35. poziva, naj se na ravni EU uvede mehanizem za vlaganje pritožb zaradi neupoštevanja pravice do garancije, s katerim bi lažje nadzorovali, ali upravne službe izvajajo evropske standarde;

36. poudarja, da bi s krepitvijo načela razširjene odgovornosti proizvajalca in določitvijo minimalnih zahtev ustvarili spodbudo za bolj trajnostno zasnovo izdelkov;

Varstvo potrošnikov pred zastaranjem programske opreme

37. poziva k večji preglednosti glede nadgradljivosti, varnostnih posodobitev in trpežnosti, kar vse je potrebno za pravilno delovanje programske in strojne opreme; poziva Komisijo, naj preuči, ali je treba omogočiti večje sodelovanje med podjetji;

38. spodbuja k preglednosti pri dobaviteljih in proizvajalcih, tako da v prodajnih pogodbah določijo minimalni rok, do katerega bodo zagotovljene varnostne posodobitve operacijskih sistemov; predlaga, naj se določi razumni rok uporabe; poleg tega poudarja, da mora dobavitelj izdelka v primeru vgrajenih operacijskih sistemov zagotoviti dobavo teh posodobitev; poziva proizvajalce, naj zagotovijo jasne informacije za potrošnike o združljivosti posodobitve in nadgradnje programske opreme z vgrajenimi operacijskimi sistemi;

39. poziva, naj se omogoči odstranjevanje nujnih posodobitev programske opreme in zagotovijo informacije o posledicah za delovanje aparata ter naj bo nova nujna programska oprema združljiva s programsko opremo predhodne generacije;

40. spodbuja, naj bodo s standardizacijo deli, vključno s procesorjem, prilagodljivi, da bi blago ohranilo svojo raven delovanja;

o

o o

41. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.